

fiind cu mult mai bogată în detalii, mai precisă, mai concretă decât textul însuși, riscă să distrugă partea de mister și de tăcere pe care *Evanghelia* o păstrează și o apără mereu". Iar pentru a evita capcana și a păstra misterul, regizoarea a citit și recitat textul, cartea ei putând fi asimilată unei exegeze moderne a acestuia. O exegeză în care rigorii academice i se asociază experiențe și amintiri, unele intervenind aproape involuntar, ca în celebrele opere proustiene. „Mă aflu în fața Cuvântului *Evangheliei*, interpelată de acest Cuvânt și de propria mea istorie. Ceea ce alții au putut trăi dobândește sens prin același Cuvânt". Un Cuvânt care istorisește, ce rememorează, ce conține *lecția* fundamentală a *Învățătorului*, înțeles mai ales ca *Fiu al Omului*, Cuvânt ce glăsuiește *Nu vă fie teamă! Scrie Ana Boariu: „Evanghelia după Ioan* exprimă pentru mine cu prisosință această trecere de la moarte la viață, de la întuneric la lumină. Ea exprimă cu putere depășirea fricii.“

Înțeleg că străbaterea drumului de la lectura și exegeza teologică a textului la transpunerea scenică a acestor reflecții combinate cu amintiri personale, călăuzite, concretizate într-un spectacol imaginat ca „o rugăciune de priveghi pentru moartea Apostolului Iacob“ nu a fost nicidecum simplă. Tot la fel cum nu a fost deloc ușor, însă plin de experiențe tulburătoare ce marchează pentru totdeauna ființa actorilor- pelerini, drumul de-a lungul căruia s-a concretizat acest spectacol-turneu. Ana Boariu reproduce în carte reflecții ale actorilor, îmbogățite printr-un *Epilog*, un fel de jurnal secund al împlinirii faptice, al reflecției și al receptării acestuia. Eu, care nu am avut decât bucuria de a afla totul grație unei cărți bine scrise, pot spune că ea a însemnat pentru mine prilej de fericire și de îndemn. Căci volumul îți dă șansa ca în orele dedicate citirii lui să te simți mai bun, mai înțelept, să înțelegi că poți să porcezi la experiența fundamentală a împăcării cu propria-ți ființă. Te pofteste să privești Lumea și pe cei din jurul tău cu ceva mai multă comprehensiune, fără egocentrisme, fără grabă și fără teamă. Să te întrebi și chiar să-ți dorești să afli unde îți este locul. Ceea ce nu e deloc puțin lucru.

Ana Boariu, *Amintiri călăuze*, Editura Arhiepiscopiei romano-catolice de București, 2005.

O invitație ce se cuvine rătăcitor

Despre Dan Plăeșu aflu că ar fi scriitor și ziarist din Galați, pasionat deopotrivă de proză și de dramaturgie. Că la un moment dat, pe vremea când avea doar 29 de ani, a devenit directorul Teatrului din localitate. Că opt mai târziu a debutat în calitate de autor dramatic pe scena aceluiași Teatru, cu o piesă numită *Semnăt indescifrabil Mitică*, primită cu amabilitate de cronicarii din presa locală, dar care nu a fost tocmai nebăgată în seamă nici de cei de la București, fără însă a stârni entuziasme debordante. Bunăoară, regretatul Radu Anton Roman nota că „piesa e o comedie nu prea grozavă, aglomerată de clișee, de compromisuri comerciale, de platitudini“, iar mai apoi pilula era îndulcită cu observația că „se întrevede între replicile ei un har comic și satiric neînvățat de la nimeni“. Cu alte cuvinte, la vremea respectivă Dan Plăeșu era „o promisiune“. În 1981, Teatrul din Brăila i-a reprezentat aceluiași dramaturg lucrarea *Pământul după ora zece și cinci* care, din câte se pare, nu a mai produs decât oarecari emoții locale. Autorul a mai beneficiat de un spectacol-lectură cu piesa *La început a fost peștele*, produs sub

egida Cenaclului dramaturgilor al Asociației Scriitorilor din București, iar în 1989, Teatrul gălățean i-a montat *Octombrie cu ghiocelii*.

În 2005, la Editura Pax Aura Mundi din Galați, Dan Plăeșu a publicat volumul de comedii (pe care eu l-aș califica mai curând de însăilări cu pretenții comice) intitulat **Muntele personal**. În cuprinsul lui figurează două piese scrise în 2003 – *Cine arde gazul?* – subintitulată „comedie ciudată”; *Crima din sufragerie*, simptomatic definită a fi „comedie de comedie” – și o piesă din 1985 numită *Muntele personal*. Lor li se alătură un bogat *curriculum vitae* ce înregistrează conștiincios „piesele reprezentate pe scenele profesioniste”, „piesele reprezentate radiofonic”, „piesele în lectură profesionistă”, „piesele reprezentate pe scenele de amatori”, „piesele în concurs”, „piesele propuse la radio” (proiecte nefinalizate *et pour cause!*), dar și „alte piese trimise către diverse teatre din țară, cu care se pare că soarta a fost crudă, o selecție avantajoasă din fragmentele de cronici, un rezumat al dezbaterii prilejuite de sus-menționatul spectacol-lectură și un mini-eseu manifest în favoarea râsului, mini-eseu intitulat *Considerații serioase de(spre) râsul lumii*. Contează mai puțin că autorul nostru citează spre a-și susține o demonstrație nu tocmai mustind de originalitate – cu panseuri de tipul „râsul ne însoțește pretutindeni în viață, chiar și în momentele noastre de restricte” ori „râsul nu moare, mor doar oamenii” – celebrul *Castigat ridendo mores*. Ceea ce importă cu adevărat e că nici una dintre cele trei piese nu certifică în vreun fel faptul că autorul lor ar fi depășit faza promisiunilor, consemnată binevoitor de Radu Anton Roman în cronica din care am citat mai sus. Că, deși aspiră la statutul de „piese de actualitate”, ele reușesc să fie de nici un fel, adică simple aglomerări de replici, cu adausuri în surplus, replici care nu pornesc

de nicăieri și nu duc niciunde. În *Cine arde gazul?*, personaje cu nume ilustre precum Ion Vodă, Domnița Raluca, Doamna Chiajna, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Vlad Țepeș, urmașe ale titularilor onomasticilor în chestiune, dar și altele se luptă cu plata facturilor la întreținere. Cu bunăvoință, textul ar putea fi reciclat în scenariul unui episod din protevistul *La bloc*. În *Crima din sufragerie*, considerată de autor a fi „o piesă cu bulină roșie”, ne ciocnim cu un fel de poveste de alcov pierdută într-o mare de cuvinte, iar în *Muntele personal* avem de-a face cu o firavă comedie de moravuri. Din nici unul dintre aceste trei texte nu cred că ar putea ieși un spectacol cât de cât ca lumea. Așa încât „invitației la teatru” cu care se deschide cartea ar fi preferabil să nu i se dea curs, atât pentru binele publicului, cât și pentru cel al autorului.

Dan Plăeșu, *Muntele personal*, Editura Pax Aura Mundi, Galați, 2005.

